

Název dokumentu: Jak se vyhnout insolvenčnímu řízení pro fyzické osoby

Autor: Nikola Antlová, nantlova@urbasek.partners, Urbášek&Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

Právní stav ke dni: 20.3.2020

Popis dokumentu:

Dokument přináší praktický návod k orientaci v současné situaci pro běžné fyzické osoby a zaměstnance.

Naleznete zde návod, jak postupovat při obavách ze snížení příjmů a jak se vyhnout finančním problémům a případné insolvenčnímu řízení.

Disclaimer:

Dokument je součástí projektu Právo v roušce. Jde pouze o vzor. Užívejte a upravujte jej s rozmyslem. Pokud byste měli jakékoliv pochyby nebo nejasnosti, spojte se s kteroukoliv advokátní kancelář a zajistěte si kvalifikovanou právní podporu. Vzory nejsou totiž právní službou ani právní službu nenahrazují. Proto si dovoluujeme vyloučit naši případnou povinnost hradit újmu, která by komukoliv použitím těchto dokumentů vznikla. A použitím nebo upravením těchto dokumentů se práva na náhradu takové případné újmy vzdáváte.

Jak se vyhnout insolvenci pro fyzické osoby

Představme si modelový příklad situace fyzické osoby:

Čtyřčlenná rodina: Rodiče jsou zaměstnaní, platí hypotéku, nájem, běžné výdaje rodiny, splácí půjčku na auto. Z důvodu uzavření škol je manželka doma s dětmi a pobírá ošetrovné, manžel byl poslán zaměstnavatelem domů z důvodu dočasného uzavření provozu a poskytuje mu sníženou náhradu mzdy (60 %). Pokud nemají dostatečnou finanční rezervu hrozí rodině v příštích měsících platební neschopnost.

Co udělat, pokud už teď vím, že se dostanu do problému a jak se v tom zorientovat?

Komunikujte s věřiteli (s bankou, s pronajímatelem)

Komunikujte s předstihem se všemi věřiteli, tedy s bankou ohledně hypotečního úvěru a jiných půjček, s pronajímatelem ohledně nájemného. V současné situaci může být řada věřitelů ochotna se s Vámi dohodnout např. na odkladu splátek či prodloužení lhůty. Pokud však nebudete komunikovat a necháte problém tzv. „vyhnít“, nemůžete od věřitelů shovívavost očekávat.

- **Sledujte situaci u bank**

Řada bank už avizovala, že poskytnou svým dlužníkům odklad splátek hypoték a jiných úvěrů a půjček (např. Česká Spořitelna). Lze očekávat, že se většina bankovních institucí připojí. Sledujte internetové stránky své banky. Pokud vyjádření nenajdete, kontaktujte ji sami, nečekejte.

- **Požádejte o odložení splátek, o prodloužení lhůty (viz. vzorové dokumenty v sekci B. Vzory):**

Máte-li v příštích měsících zaplatit za zboží či služby (např. auto, elektronika, nájemné) a nemáte dostupné finanční prostředky, požádejte věřitele (i pronajímatele) o odložení splátek či prodloužení lhůty k zaplacení.

- **Požádejte o částečné prominutí či slevu z nájemného:**

Jestliže si pronajímáte obecní nebo i jiný byt a víte, že nájemné ve stanovené výši nebudete schopni splatit, přichází v úvahu žádost o prominutí splátky či slevu z nájemného.

- **Komunikujte s úřady**

Nebojte se oslovit správu sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovnu nebo finanční úřad. Řešte s nimi Vaši situaci. Můžete je požádat o odklad záloh, odpuštění penále a podobně.

Komunikujte se zaměstnavatelem

V důsledku epidemie jsou zaměstnavatelé nuceni posílat své zaměstnance pracovat z domu, nařizují dovolené či snižují náhradu mzdy. Jak se v tom zorientovat?

- **Snížení mzdy**

Pokud dojde k omezení odbytu výrobků nebo poptávky po službách a zaměstnavatel nemá pro zaměstnance dostatek práce, může zaměstnavatel snížit náhradu mzdy zaměstnanci až na 60 % průměrné mzdy.

- **Převedení na jinou práci, dovolená a jiné alternativy**

Pokud existuje možnost jiné práce pro zaměstnavatele, dohodněte se na převedení na jinou práci.

Vyčerpejte si starou či novou dovolenou. Na čerpání dovolené se může zaměstnanec se zaměstnavatelem dohodnout, případně je může zaměstnavatel i nařídít, nejméně však 14 dní předem.

Dohodněte se na vybírání náhradního volna za vykonanou práci přesčas. Upozorňujeme však, že náhradní volno za práci přesčas je zpravidla neplacené.

Pokud se staráte o své děti, pobírejte ošetřovné. Pokud Vám není dobře, zůstaňte doma na neschopence.

- **Ukončení pracovního poměru**

Zaměstnavatel může ukončit pracovní poměr z organizačních důvodů. V takovém případě Vám náleží odstupné ve výši 1-3 měsíční průměrné mzdy (dle délky trvání zaměstnání) a počítá se také s výpovědní lhůtou v délce 2 měsíců.

Pokud jsou finanční potíže a omezení provozu zaměstnavatele pouze dočasné, v což všichni doufáme, vyplatí se oběma stranám pracovní poměr zachovat a těžké období se pokusit překlenout.

- **Zaměstnavatel v insolvenční**

Pokud se zaměstnavatel dostane do insolvence a z tohoto důvodu Vám nepřijde na účet mzda v termínu výplaty, máte nárok na náhradu mzdy od Úřadu práce v rozsahu až 3 měsíců.

Nárok lze uplatnit u Úřadu práce na jejich tiskopise. O možnosti uplatnění nároku a lhůtě k uplatnění bude Úřad práce zaměstnance informovat na své úřední desce.

Co když mi věřitelé nevyhoví a nebudu mít na zaplacení?

Sledujte média a aktuální informace poskytované vládou. Sledujte MPSV, ÚP, jednotlivé banky, které možná nabídnou bezúročné půjčky, využijte případné možnosti doplácení částečné náhrady mzdy nebo dávky sociální péče.

V každém případě se vyhněte dalšímu zadlužování (zejména od pochybných lichvářských společností) k umoření stávajících dluhů! Další půjčkou se dluhy nikdy nevyřeší, velmi lehce se dostanete do dluhové pasti, ze které se budete dostávat těžko.

Pokud se i přes tyto rady dostanete do situace, kdy máte více věřitelů a nejste schopni své závazky splácet, zůstává možnost oddlužení. V rámci insolvenčního řízení budete ze své mzdy splácet každý měsíc svým věřitelům stanovenou částku (podobně jako v exekuci), a to po dobu až pěti let. Pokud podmínky oddlužení splníte, bude Vám zbývající nesplacená část dluhů prominuta a vy tak máte možnost začít svůj život znovu a s čistým štítem.

Závěr

Komunikace především! Aktivní a včasná komunikace zvyšuje možnost dohody. Pokus o překlenutí současné nepříznivé situace je ve většině případů pro obě strany výhodnější než ukončení vztahu či okamžité vymáhání splnění závazků. Buďte tedy aktivní a nebojte se zeptat!